

Společnost pro církevní právo

ZRCADLO CÍRKVE

10/2022/1

Aktuality Společnosti pro církevní právo
Praha – Brno – Olomouc – Stříbro – České Budějovice

1. říjen 2022 | 13. ročník

Duchovní správa právníků v Praze

Mše svatá na zahájení nového akademického roku

Akademická farnost Praha srdečně zve na *Veni Sancte*, slavnostní bohoslužbu na zahájení nového akademického roku 2022/2023. Mše svatá se slaví v kostele Nejsvětějšího Salvátora na Starém Městě pražském na Křižovnickém náměstí v **úterý 4. října 2022 v 18.00**.

Hlavním celebrantem bude Mons. Tomáš Halík, koncelebranty ostatní kněží akademické farnosti a kněží z řad vysokoškolských pedagogů. Mši svatou doprovodí Salvátorská schola. Po skončení mše se na Studentském nádvoří Klementina uskuteční neformální oslava s pohoštěním.

Zváni jsou především všichni studenti, učitelé a zaměstnanci pražských vysokých škol, k jejichž pastorači akademická farnost primárně slouží.

Akademická farnost Praha, Křižovnické nám. 4, Praha 1 www.farnostsalvator.cz

Veni Sancte

slavnostní bohoslužba k zahájení akademického roku
v kostele Nejsvětějšího Salvátora

úterý 4. října 2022 v 18.00

celebruje **Mons. Tomáš Halík**
mši sv. doprovodí **Salvátorská schola**

od 19.00 oslava na Studentském nádvoří
hudební doprovod zajistí **DJs Radia 1**

Z homilie při letošní svatováclavské pouti

Pražský arcibiskup a předseda ČBK Mons. Jan Graubner pronesl 28. září 2022 na poutní mši svaté ve Staré Boleslavi tyto myšlenky:

Prožíváme zvláštní dobu. Máme mimořádnou svobodu i blahobyť tak vysoký, jako dosud nikdy. V sousedství však zuří válka, která má ekonomický dopad i na nás a nahání nám strach. Připutovali jsme k svatému Václavu, kterého nazýváme věčným knížetem naší země, abychom ho prosili o mocnou přímluvu u Boha i o dobrou radu.

Boží slovo nás v prvním čtení uvedlo do historické chvíle příchodu Izraele do zaslíbené země. Mojžíš ukazuje na nádheru a mnohé výhody země, kterou od Boha dostali, a upozorňuje: nezapomeňte na Boha. Až se vám bude dařit dobře, neříkejte, že jste toho všeho dosáhli jen svou prací, že na to máte právo, ale buďte vděční Bohu, který vás obdaroval.

Přiznávám, že v této chvíli se smutkem a zahanbením myslím na hlasy našich spoluobčanů, kteří se zlobí na rozhodnutí šetřit v zimě teplem kvůli válce na Ukrajině, a argumentují tím, že jde o snížení komfortu, na který mají přece právo.

Záleží na tom, v čem štěstí hledáte. Těm, kteří hledají štěstí jen v bohatství a blahobytu, říká Ježíš: běda vám, protože jste už svou odměnu dostali. Šťastnými pak nazývá ty, kteří neudělali středem všeho svoje já a svá domnělá práva, neuzavřeli se do sebe. Otevřeli své oči a vidí druhé lidi, otevřeli své srdce, vyšli ze sebe a žijí pro štěstí těch druhých. Nepotřebují se prosadit, nepotřebují, aby je všichni poslouchali, aby jim tleskali, nemusí upoutávat pozornost na sebe.

Ne všichni přijali Ježíšův program obnovy společnosti. Někteří se tak zatvrdili, že se rozhodli Ježíše zbavit a ukřižovali ho. On to jako věrný svému programu přijal tiše, ale jako vítěz vyšel z hrobu, protože poslední slovo nemá smrt, ale láska. Ti, kteří jeho program přijali, vybudovali naši civilizaci. Rozložili otrokářský systém, protože i v otrocích, v těch nejposlednějších viděli Krista, naučili svět sociálnímu citění a solidaritě. Nebyli bez chyb, ale ukázali směr a pochopili, že musí začínat každý den znovu. Apoštol národů Pavel je trpělivě vyzýval, jak jsme slyšeli v druhém čtení: projevujte milosrdné srdce, dobrotu, pokoru, mírnost a trpělivost.

Možná si řeknete: to není pro nás, naše realita je jiná. My jsme plní napětí, které stále více vyhrocujeme a stále s někým bojujeme, jednou v politice, jednou v ekonomice a jindy v rodině, nejvíc na sociálních sítích. Nepřesvědčuji, ale nabízím řešení. Pokud máme odvahu vystrčit nos z české kotliny a vidět ve světových souvislostech, vidíme, že svět je v situaci, kdy je každá dobrá rada drahá.

Proto jsme přišli k svatému Václavu, k jehož soše na Václavském náměstí v Praze přichází náš národ spontánně vždy, když je v tísní, když volá po změně. Ptáme-li se ho dnes na radu, ukazuje nám na Boží slovo, kterým se sám řídil. Kristus nám nabízí programové prohlášení, z jehož přijetí vyrostla evropská kultura, která je dnes ovšem v krizi. Nic moudřejšího nemůžeme udělat, než se vrátit ke svým kořenům. Děkuji každému, kdo se přidá, kdo přispěje svým dílem ke štěstí konkrétních lidí i naší společnosti.

Svatý Václave, pomoz nám svou přímluvou, jako nám pomáháš svým příkladem!

Zdroj: Arcibiskupství pražské

Biblické hodiny pokračují

Vysílání biblických hodin na YouTube, které jsme s uzavřením loňského akademického roku dne 26. 6. 2022 na dobu prázdnin přerušili, se opět obnovují, a to v **sobotu 8. října 2022**. Pokračujeme v kontinuálním výkladu knihy **Skutků apoštolů**, od její 11. kapitoly. Doporučujeme, abyste si nejen dopředu přečetli její text, ale osvěžili si také obsah přecházející 10. kapitoly o působení apoštola Petra v Cézareji a křtu římského důstojníka Kornélia a jeho přátel.

Nahrávku najdete opět na internetových stránkách Společnosti pro církevní právo:

<http://spcp.prf.cuni.cz/biblicke-hodiny-nejen-pro-pravniky/>

**Místní skupina
v Praze**

Konference o kaplanské službě v Emauzích

Ve čtvrtek 13. října 2022 se v historickém refektáři benediktinského opatství v Praze–Emauzích, Vyšehradská 49, koná konference **Společně. Profesionální prostředí kaplanské služby v České republice**.

Konferenci pořádá *Česká křesťanská akademie* ve spolupráci s Českou biskupskou konferencí, Ekumenickou radou církví v ČR, Asociací nemocničních kaplanů, Katolickou asociací nemocničních kaplanů v ČR, Vězeňskou duchovní službou, Duchovní službou Armády ČR, Fórem kaplanských služeb a Duchovní službou Policie České republiky.

Jako první řečník vystoupí *Mons. Jan Graubner*, arcibiskup pražský a primas český, předseda České biskupské konference. Své příspěvky pronesou *kaplani jednotlivých složek* (armáda, vězeňství, zdravotnictví, školství, policie) a *zástupci ministerstev*, v jejichž kompetenci kaplani působí. O legislativním zakotvení jednotlivých typů kaplanských služeb budou přednášet *prof. Jiří Rajmund Tretera* a *doc. Záboj Horák*. Mezi aktivními účastníky je i *Petr Jan Vinš*, generální sekretář Ekumenické rady církví.

Registrace účastníků konference se uskuteční v 8.30–9.00, zahájení je v 9.00. Podrobný program naleznete v příloze.

Registrace na konferenci na adrese <https://forms.gle/xNVjfpdRXiFj3sDN9>

84. přednáškový večer SPCP bude věnován ekologii a Ukrajině

Srdečně zveme všechny členy a přátele Společnosti pro církevní právo na **84. přednáškový večer Společnosti pro církevní právo**, který se uskuteční **ve středu 9. listopadu 2022** od 17.00 v reprezentačním sále Milady Horákové č. 38 (přízemí, za sochou Oddanosti) na Právnické fakultě Univerzity Karlovy.

Tématem večera bude ekologie a ekologická ohrožení, související s válkou na Ukrajině. Během večera vystoupí *doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.*, vedoucí Katedry práva životního prostředí Právnické fakulty Univerzity Karlovy, *Matouš Horák*, majitel statku v Přešíně v západních Čechách (mladší bratr Záboje Horáka) a další.

**Místní skupina
v Olomouci**

Kongres ICLARS zasedal v Córdobě

V Córdobě se ve dnech 19. – 21. září 2022 v Palacio de Congresos konal 6. kongres ICLARS (International Consortium for Law and Religion Studies), zaměřený na vztahy státu a církví s titulem *Human Dignity, Law, and Religious Diversity: Designing the Future of Inter-Cultural Societies*.

Dopolední program v plénu konference tvořily zásadní přednášky a přednášky u kulatého stolu, kde jednacím jazyky byly angličtina a španělština, se simultánním překladem.

V pondělí se po slavnostním zahájení uskutečnila první série krátkých přednášek a následný kulatý stůl na téma *Promoting mutual respect between diverging conceptions of the relationship between religious freedom and other fundamental rights: the contribution of the legislative and executive power*. Poté pronesl John Whitte, jr. z Atlanty (Georgia, USA) klíčovou přednášku na téma *Human dignity, law and religious diversity in historical perspective: James Pennington's human right campaign against slavery and racism*.

V úterý dopoledne se uskutečnily dvě série krátkých přednášek u kulatého stolu na témata: *Promoting mutual respect between diverging conceptions of the relationship between religious freedom and other fundamental rights: the contribution of courts of justice* a *Promoting mutual respect between diverging conceptions of the relationship between religious freedom and other fundamental rights: the contribution of the civil society*.

Ve středu následovaly další dvě obdobné série krátkých přednášek u kulatého stolu na témata: *Promoting mutual respect between diverging conceptions of the relationship between*

religious freedom and other fundamental rights: the contribution of international organisations a A glance of history: the study of law and religion in Europe since the 19th century.

Odpoledne se konaly panelové diskuse bez překladů ve čtyřech jazycích: převážně anglicky nebo španělsky, méně francouzsky a italsky.

Večerní program byl věnován: v pondělí prohlídce mešity-katedrály v Córdobě zakončené koncertem místní gregoriánské schóly, v úterý koncertu flamenca a arabské hudby, ve středu galavečeru v Real Círculo de la Amistad.

Z členů Společnosti pro církevní právo se účastnili *Jakub Kříž, Michaela Moravčíková, Jaroslav Benák a Damián Němec*. Michaela Moravčíková a Damián Němec přednášeli v pondělí 19. září v panelové diskusi s názvem *Law and religious diversity in low migration societies*, Jaroslav Benák v úterý 20. září v panelové diskusi *Preventing discrimination and guaranteeing religious diversity* a Jakub Kříž téhož dne v panelové diskusi s názvem *Open questions about religious freedom in Europe: Between human dignity and state neutrality*.

Účastníci konference byli z Evropy, ze severní a jižní Ameriky, Afriky a Asie. Příští konference se má konat v roce 2024 na Universitě Notre Dame du Lac v Indianě (USA) a v roce 2026 v Singapuru.

Damián Němec

Oratorium o sv. Ludmile

Jedním z kulturních vrcholů oslav **českého předsednictví v Radě Evropské unie** bylo ve čtvrtek 29. září 2022 uvedení oratoria *Nádech věčnosti*, v římské papežské Bazilice sv. Jana v Lateráně. Oratorium složil u příležitosti loňského 1100. výročí mučednické smrti svaté Ludmily skladatel a dirigent Jan Zástěra.

Mimořádný koncert zorganizoval v Římě nadační fond *Bohemian Heritage Fund*, který vznikl v roce 2009 z popudu advokátů Pavla Smutného, Jaromíra Císaře a Petra Michala, a Velvyslanectví České republiky při Svatém stolci.

Oratorium je výjimečné nejen svým významem a symbolikou, ale také obsazením a částečným scénickým provedením v režii Jiřího Heřmana, uměleckého šéfa Opery Národního divadla Brno.

Koncert provedla Severočeská filharmonie Teplice a Kühnův smíšený sbor pod vedením autora Jana Zástěry. Mimořádné bylo obsazení titulní role sv. Ludmily, kterou ztvárnila legendární herečka a zpěvačka Soňa Červená. Doplnili ji špičkoví čeští sólisté Lucie Hájková (Drahomíra), Petr Nekoranec (Václav), Jiří Brückler (Boleslav) a Jiří Hájek (Jarmil).

Po loňské premiéře ve Vladislavském sále a letošním uvedení na Smetanově Litomyšli jde teprve o třetí uvedení oratoria. **Koncert v papežské Bazilice sv. Jana v Lateráně** se uskutečnil pod záštitou premiéra České republiky Petra Fialy a zúčastnila se jej řada významných hostů z českých zemí, z Itálie, zejména z Říma, a z Vatikánského městského státu.

Připomínka 30. výročí znovuvysvěcení kaple sv. Jana Nepomuckého ve Velkých Chvalovicích

Kaple sv. Jana Nepomuckého byla postavena v roce 1833 na místě obecním, a to na náklady obce údajně jako díkůvzdání, že zde nikdo nezemřel na cholera, ač jiné obce byly velmi postiženy. Kříž stojící v bezprostřední blízkosti byl postavený na památku, že obec byla ušetřena při morové epidemii.

Letošní rok je spojen s připomínkou 30. výročí znovuvysvěcení kaple. Je dobré se ohlédnout a znovu se vrátit do roku 1992, kdy bylo rozhodnuto,

aby torzu kaple, stojícímu v centru obce, byla vrácena původní důstojnost. Počátkem jara toho roku začala celková obnova, aby na posvícení, které se váže **ke svátku Povýšení svatého Kříže 14. září**, byla připravena v plné kráse na okamžik, kdy začne opět sloužit svému účelu.

Než se tak stalo, bylo zapotřebí vynaložit hodně úsilí na obnovu nejen kaple, ale i blízkého okolí. Oprava se stala centrem zájmu místních obyvatel, kteří se na ní podíleli buď finančním darem nebo darem své vlastní řemeslné práce. Není možné vyjmenovat všechny, mnozí z nich již nejsou mezi námi, ale všem patří poděkování za nezištnou pomoc.

Pražskému arcibiskupství byla zaslána žádost o vyslání některého z biskupů k vysvěcení kaple. Slavnostní vysvěcení se uskutečnilo **20. září 1992**. Svěcení se ujal náš přední exulant biskup Mons. ThDr. Jaroslav Škarvada, generální vikář pražské arcidiecéze, svátostinu společně s ním udělovali ThDr. Josef Pokorný, sídelní kanovník Katedrální kapituly v Hradci Králové a farář Římskokatolické farnosti Pňov-Předhradí a P. Cyril Bystrík Janík, OFM, administrátor Římskokatolické farnosti v Pečkách, hrdina podzemní církve (zemřel roku 1998 na následky neoprávněného věznění za komunistického režimu).

Sv. Jan Nepomucký, patron kaple a obce, je hlavní svatý patron České země a české církevní provincie, ochránce vody a vodních toků, jehož sochy stávají na místech s vodou spojených. Zdejší krajina byla bažinatá a stávala zde jedna z nejstarších vodních tvrzí u nás. V tomto roce si připomínáme 502 let od první písemné zmínky o chvalovické tvrzi.

Do dnešní doby je zachován špýchar se zbytky zdiva použité z bývalé tvrze, je součástí zemědělského areálu a není přístupný veřejnosti.

Kaple je po staletí významnou dominantou místa samotného, neodmyslitelným symbolem obce a je připravena oslovit hledající.

Ludmila Švandová

Čím je člověk starší, tím více si uvědomuje dary života

„Žijeme s tím, že máme právo, abychom se měli dobře, abychom byli šťastní a neuvědomujeme si, že nic není samozřejmostí,“ říká **docentka Gabriela Ivana Vlková OP**, emeritní děkanka Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci.

V čele teologické fakulty stanula v roce 2006 jako první žena v České republice a působila v tomto postavení do roku 2014. Vystudovala nejprve Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy. Pochází z Nového Města nad Metují a svou cestu k duchovnímu povolání začala v podzemní církvi. V nejtěžších letech bývalého režimu studovala na podzemně činném Generálním studiu československé provincie bratří kazatelů dominikánů. Do řeholní kongregace sester dominikánek vstoupila tajně. Nepochází z věřící rodiny.

Jaká byla cesta sestry Gabriely k víře? Jak člověk, ať už věřící, nebo nevěřící, pozná, k čemu je „povolán“, kde je to jeho správné místo v životě, ve společnosti? Jak vnímá náročnou dobu, kterou všichni prožíváme a zda můžeme v krizi vidět šanci?

Celý rozhovor s doc. Gabrielou Ivanou Vlkovou si lze poslechnout na stránkách Českého rozhlasu: <https://olomouc.rozhlas.cz/cim-je-clovek-starsi-tim-vice-si-uvedomuje-dary-zivota-uvazuje-biblistka-8835744>.

Sdružení pro podporu povolání ke kněžství, do řeholí a služby farních hospodyň

Pokračujeme v seriálu o významu služby farních hospodyň předposledním šestým dílem článku Mons. Ladislava Simajchla.

Živá fara – srdce živé farnosti (6. díl)

Jak ženy pomáhají k oživení fary na centrum farnosti

6. Jak chápe farní hospodyně své povolání

Osmdesátiletá farní hospodyně, zestárlá ve svém povolání, napsala:

„Šedesát let už žiji a pracuji na faře. Byla jsem mladé děvče, když jsem tam přišla pomáhat tetě, která onemocněla. Ta vedla po léta domácnost knězi a dvěma kaplanům. Za dva roky tetička zemřela a já jsem na faře zůstala.“

Teď mám čas ohlížet se zpět na svůj život – a vidím, že to byla dobrá cesta, na kterou mne Bůh povolal. Naše fara byla vždycky „dům otevřených dveří“. Bylo tam stále živo a často i bouřливо, když se do kuchyně nahrnuli ministranti, aby si ještě jednou popovídali o tom, co

Jim pan kaplan právě na schůzce zvěstoval o velkých událostech v kostele, při kterých budou právě oni moc důležití. Nebo když se zastavili prvokomunikanti, aby se mi pochlubili, co už umějí a slupli jablíčka nebo perníky, které voněly na velikánském stole. Ale i dospělí tam sedávali, když *čekali, až se pan farář vrátí ze školy*. Často se rozpovídali a já jsem poslouchala. Naslouchat, to byla má nejdůležitější úloha. *Naslouchat a účastně mlčet*. A nebylo to často nic lehkého. Často mne svrběla na jazyku peprná poznámka. Často jsem měla rozdělanou práci a měla jsem trpělivě sedět a účastně naslouchat. – Nehrát si na pana faráře udílením rad a vynášením soudů. Zůstat jen při přátelském slovu povzbuzení a potěšení.

A také byly doby, když jsem byla sama. Nejen sama, i moc osamělá jsem se cítila. Byla i těžká údobí v mém životě na faře. Ale dnes to vím: bylo to vše k dobrému cíli. Kdybych měla začínat znovu, zase bych chtěla být farní hospodyní. Bylo to mé vyvolení od Boha k tomuto povolání.“

Pár rádků dopisů a jaké světlo vrhají na jeden dlouhý život.

Ta osmdesátiletá hospodyně řekla: „To bylo mé vyvolení k povolání.“

Presidium mezinárodní federace farních hospodyní vydalo memorandum a tam se říká:

„Toto povolání je zároveň i posláním. Má základ ve křtu, – každý pokřtěný má podíl na Kristovu prorockém, kněžském a královském úřadu.“

Dříve se profese farní hospodyně označovala jako služba knězi ve farnosti. Kněz si ji vyhledá a požádá ji, aby se mu starala o jeho domácnost. Dnes toto poslání vidíme trochu širě. Jsme nejen služebnice kněze, ale i celé farnosti. Hospodyně otvírá těm, kteří zaklepu na dveře fary, navazuje s návštěvníkem kontakt přátelským úsměvem, slovíčkem přivítání, první informací. Nestojí ve dveřích jako podmračený hlídač „pevnosti fara“, ale jako představitelka světa Ježíšova, ke kterému se host blíží.

Vskutku delikátní je naše služba. Hospodyně se nesmí plést knězi do jeho práce. Musí si být stále vědoma, kde a v čem je její poslání, nese s knězem starost o farnost tím, že se jako on za tu farnost modlí, že za ni přináší oběti. Papež Jan Pavel II. v promluvě k hospodyním už před deseti roky řekl:

„Kněžím je vaše přítomnost na faře, vaše služba, vaše pomoc zdrojem lidského a duchovního štěstí. Vy propůjčujete faře přitažlivost, vyzařujete pohodu a teplo.“

To jsou slova naprosto srozumitelná. Má z nás vyzařovat vlídnost, laskavost, pohoda, soucit s truchlícími, ochota pomoci trpícím, všem. Mezi ty, o které máme takto s láskou pečovat, patří především naši kněží. – Ale vždyť kněz je ten, který povzbuzuje, těší a posiluje jiné. Může hospodyně tutéž službu poskytovat jemu? – Nejen může, musí: kněz musí mít teplý domov, jako každý jiný člověk, – a tím domovem je jeho fara s laskavou a pečlivou hospodyní. Kněz musí mít také rodinu – tou je jeho farnost. Musí být otcem dětí – a to jsou všechny děti jeho farnosti. Při tom všem je hospodyně diskrétní pomocnicí, spolupracovnicí. Má vyzařovat, říká papež, svou ženskou laskavost, vlídnost, pečlivou pomoc.

Samozřejmě, i na faře jsou dny únavy, bezmoci. Kdo tady pomůže? Kněz? Přítelkyně z farnosti? – Zde se ukáže, jak je dobré, když si hospodyně našla dobrého zpovědníka, zkušeného duchovního vůdce, který umí podržet a naznačit správnou cestu, cestu ke svatostánku, k Ježíši.

Při všem mluvení o apoštolátu ve farnosti se nesmí zapomenout na to první a samozřejmé, co patří k hospodyni, totiž starost, aby farní domov byl útulný, pěkný a čistý. To je naše pracovní číslo jedna.

Je taková přítomnost ženy na našich farách samozřejmostí? Víme dobře, že zdaleka není. V naší diecézi stěží 20–30 % far má hospodyni. Často kněz bydlí na faře sám. Když odejde do školy, fara je hluchá a němá, prázdná a zavřená. Může být za takové situace kontaktním místem celé farnosti? Nahradí to cedule na dveřích, že úřední hodiny jsou od osmi do deseti?

V jedné farnosti se lidé dověděli, že jejich farář bude přeložen jinam a jiného nedostanou. Poslali na biskupství petici: „Když to jinak nejde, nechte nám tu na faře aspoň farní hospodyni!“

Všechny otázky, jak oživit naše fary, se samy od sebe nevyřeší. Je tu potřeba instituce, která by se starala o získávání dívek pro tento apoštolát, o jejich odborné a duchovní vyškolení a vychovávání, o jejich sociální zázemí. Na to sám kněz ve farnosti nestačí.

Slovními projevy už muži církve projevili zájem o tyto věci dost. Teď je třeba praktické práce: aby ženy i kněží ocenili tuto službu jako povolání, jako duchovní službu Božímu království.

(Podle referátu A. Knipenkotterové na kongresu mezinárodní federace farních hospodyň v Římě.)

Mons. Ladislav Simajchl

Převzato z http://knihovna.net/KNIHA/0015_t.htm, pokračování příště

Gratulace

JUDr. Josef Nejedlý z Brandýsa nad Labem, právník, odborník v oblasti ochrany osobních údajů, oslaví 11. října 2022 své 70. narozeniny.

Mgr. Jiří Dostál z Ostravy oslaví 14. října 2022 své 45. narozeniny.

Periodikum *Zrcadlo církve*, Aktuality Společnosti pro církevní právo Praha – Brno – Olomouc – Stříbro – České Budějovice vydává a rozesílá Společnost pro církevní právo, z. s., Sudoměřská 25, 130 00 Praha 3.

Fotografie na titulní straně: Říjen 2021, zahájení akademického roku v kostele Nejsvětějšího Salvátora na Starém Městě pražském. Foto Akademická farnost Praha

Šéfredaktor:	P. Jiří Rajmund Tretera OP
Zástupce šéfredaktora:	Záboj Horák
Redaktor:	Jakub Nagy
Layout:	Marek Novák
Technický redaktor:	Tomáš Grundza

Starší čísla online: spcp.prf.cuni.cz/aktuality. Zrcadlo církve vychází dvakrát měsíčně.
spcp@prf.cuni.cz
ISSN 2695-0111